

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. K.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 14/2006 – 9,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 14/2006 - 9, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Přípisem ze dne 31. 1. 2006, který byl Krajskému soudu v Ústí nad Labem doručen dne 3. 2. 2006, postoupila žalovaná soudu podání žalobce, které bylo podle názoru žalované žalobou směřující proti posudku lékaře ze dne 5. 12. 2005, ve věci č. X. Žalobce své podání adresoval žalované, které bylo doručeno dne 20. 12. 2005, a žalobce je nadepsal jako žádost o pomoc a odvolání proti rozhodnutí. Dále uvedl, že se chce odvolat proti rozhodnutí ze dne 5. 12. 2005, jímž mu byl odebrán plný invalidní důchod.

Krajský soud v Ústí nad Labem ve věci nařídil přípravu jednání na den 20. 2. 2006, aniž předvolal žalobce a žalovanou. Vyhlásil usnesení: „*Podání ČSSZ č. j. X, soudní z 31. 1. 2006 Dal (sic!), dne 3. 2. 2006 doručené soudu, se odmítá. Nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů.*“

V odůvodnění písemného vyhotovení rozhodnutí soud konstatoval, že úkon žalobce nelze ex officio bez dalšího považovat za žalobu, když ani jednu ze zákonných náležitostí žaloby nevykazuje. Podle krajského soudu musí podání předložená soudu nebo správnímu orgánu, proti jehož rozhodnutí směřují, ve zřetelné a nepochybné podobě obsahovat projev

vůle stěžovatele obrátit se na soud, což podání žalobce neobsahuje. Krajský soud podotkl, že není vázán právní kvalifikací, kterou správní orgán učiní ohledně obdržené korespondence, a to ad absurdum i faktury za elektřinu. Soud poukázal na skutečnost, že v řadě případů nebylo úmyslem podatelů dosáhnout soudního přezkoumání rozhodnutí žalované, a zdůraznil dispoziční oprávnění každé způsobilé osoby svobodně činit jakékoliv procesní úkony podle vlastního uvážení, ať už jsou v souladu se zákonem či nikoliv. Krajskému soudu nezbylo než konstatovat, že iniciační podání žalované je zatíženo neodstranitelným nedostatkem podmínky přezkumného řízení, kterým je neexistence žaloby, proto soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl. Krajský soud uzavřel, že nemůže žalobce poučit či navést k podání žaloby, neboť by narušil procesní rovnost účastníků eventuálního soudního řízení.

Proti tomuto usnesení podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž uvádí, že nesdílí názor krajského soudu, a že postupovala při postoupení žalobcova podání správně. Pokud podání formálně neodpovídá žalobě ve smyslu procesního předpisu, je na soudu, aby podatele vyzval k odstranění příslušných vad. Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Přestože se stěžovatelka dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti plyne, že důvod jejího podání je třeba spatřovat v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

V souzené věci bylo předmětem úvah posouzení podání žalobce doručeného stěžovatelce. Žalobce toto podání mimo jiné nadepsal: „*žádost o pomoc a odvolání proti rozhodnutí*“. Stěžovatelka uvedené podání posoudila jako žalobu proti lékařskému posudku.

Podle § 108 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, platí, že pokud tento zákon nestanoví jinak, použijí se v řízení o důchodovém pojištění obecné předpisy o správním řízení. Podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, se podání posuzuje podle jeho obsahu. Obdobně podle § 41 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, se zřetelem k ustanovení § 64 s. ř. s. se každý úkon posuzuje podle obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

V daném případě posoudila stěžovatelka podání žalobce podle obsahu jako žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí a v souladu s § 3 odst. 1 a § 32 s. ř. s. je postoupila příslušnému krajskému soudu.

Vzhledem k tomu, že účastník může podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení jeho obsahu určující.

Podání nemusí obsahovat výslovně vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah podání z hlediska ustanovení § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud podsouvá stěžovatelce pochybnosti o povaze podání, které ovšem stěžovatelka, narozdíl od soudu, zjevně neměla. Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatelka posoudila podání v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu, kterou postoupila soudu. Stěžovatelka tak učinila v zájmu ochrany práv žalobce ve snaze zachovat mu možnost domoci se přezkumu rozhodnutí, které žalobce svým podáním zpochybnil. Stěžovatelka správně vycházela ze zákonného vymezení svých kompetencí, které jí neumožňují měnit již pravomocné rozhodnutí. Za této procesní situace a vzhledem k tomu, že jediným oprávněným prostředkem proti rozhodnutí stěžovatelky je žaloba ve správním soudnictví, bylo pro žalobce nejprůzračnějším řešením postoupit její podání krajskému soudu, což stěžovatelka učinila.

Řízení ve věcech důchodového pojištění je jednoinstanční a doručením rozhodnutí je pravomocně skončeno. Pokud tedy žalobce projevil vůli podat proti rozhodnutí stěžovatelky oprávněný prostředek, v němž formálně nesprávně uvedl, že podává odvolání, a zároveň požádal o revizi rozhodnutí o svém zdravotním stavu, je podle názoru Nejvyššího správního soudu takováto formulace dostačující pro úvahu o možném úmyslu žalobce podat správní žalobu. Jestliže stěžovatelka uvedeným způsobem uvažovala a v souladu s tím následně postupovala, nelze jí z hlediska zákona ničeho vytknout.

Krajský soud vyslovil závěr, že žalobce nevyjádřil svou vůli obrátit se na soud, a proto jeho podání nelze považovat za žalobu a neexistence žaloby představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Tento závěr však nelze považovat za správný.

Krajský soud, jak sám správně podotkl, není sice vázán názorem učiněným správním orgánem o obsahu podání, má-li však za to, že z podání nelze jednoznačně dospět k závěru o úmyslu podat žalobu, má možnost zapsat věc do rejstříku nejasných podání a činit dále úkony podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění vad takového podání. Krajský soud však v daném případě takovým způsobem nepostupoval.

Nejvyšší správní soud k tomu dále připomíná, že ačkoliv je správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal (zde stěžovatelka), podacím místem pro uplatnění žaloby s účinky zachování lhůty, je třeba poukázat na to, že je zároveň účastníkem řízení o žalobě, a nelze tedy po něm požadovat, aby sám odstraňoval nedostatky žaloby, k čemuž ostatně není ani oprávněn. Jediným orgánem oprávněným a povolaným k odstraňování pochybností o vůli žalobce iniciovat soudní řízení je proto krajský soud, který měl žalobce usnesením vyzvat k odstranění vad žaloby, tyto vady náležitě popsat a stanovit žalobci lhůtu k jejich odstranění, a to s poučením o možnosti odmítnutí žaloby, nebudou-li vady ve lhůtě odstraněny. Krajský soud rovněž mohl namísto přípravy jednání nařídit ve věci jednání, při kterém by mohl za součinnosti žalobce odstranit pochybnosti, které o obsahu podání měl, a odstranit případně i další nedostatky jeho podání.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že v případě, kdy žalobce podle § 72 odst. 1 věta druhá s. ř. s. podá žalobu u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí tato směřuje, je správní orgán povinen žalobu neprodleně předat soudu. Řízení ve správním soudnictví je i v takovém případě zahájeno na základě samotného podání žalobce a nikoli přípisem správního orgánu, jímž toto podání soudu postupuje. Z uvedeného vyplývá, že přezkumné soudní řízení nelze zahájit ani na návrh, ani z podnětu správního orgánu. V případě podání

správního orgánu tak soud nemá o čem rozhodovat. Nejvyšší správní soud k tomu pro úplnost podotýká, že pokud by podání orgánu veřejné správy bylo způsobilé zahájit soudní řízení, jak dovodil krajský soud, byl by tento orgán v postavení žalobce, a nabízela by se tudíž otázka, kdo je v takovém řízení žalovaným. V dané věci krajský soud stěžovatelce podsunul nikde nedeklarovaný úmysl zahájit svým vlastním podáním přezkumné soudní řízení, čímž nejenže pochybil, ale zároveň popřel výše vyložené základní zásady procesu ve správním soudnictví.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, *postoupí-li správní orgán soudu podání, které podle obsahu považuje za žalobu proti svému rozhodnutí, a soud dospěje k závěru, že úmysl podatele není jednoznačně zřejmý, nemůže z tohoto důvodu zastavit řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a vrátit věc správnímu orgánu k dalšímu řízení. Pochybnosti o obsahu podání je třeba odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2005, č. j. 3 Ads 28/2004 - 20, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 655/2005, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatelka svým přípisem v souladu s příslušnými ustanoveními zákona postoupila krajskému soudu podání žalobce, které považovala za žalobu. Krajský soud se měl tedy následně zabývat obsahem tohoto podání a odstraňovat jeho případné vady, a nikoliv odmítnout přípis stěžovatelky, jímž tato pouze realizovala své zákonné povinnosti.

Nejvyšší správní soud se zřetelem k výše uvedenému dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, neboť napadené usnesení je nezákonné, a proto Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 20. 2. 2006, č. j. 42 Cad 14/2006 – 9, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V dalším řízení krajský soud – vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku – postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání za účelem zjištění, zda se žalobce hodlal domáhat přezkoumání rozhodnutí stěžovatelky u soudu ve správním soudnictví. Podle výsledku svých zjištění pak soud zvolí další procesní postup.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu